По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 154 **Львів, четвер 31. серпня 1922.** Почтову належність оплачено гуртом. **Рік I.**

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1500 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 200 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 30 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 60 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 28. серпня 1922.

Незломна воля народу. Зближується четверта річниця великої історичної хвилі, коли галицько-український народ на Національнім Конґресі у Львові (дня 19. жовтня 1918) проголосив державність, політичну незалежність своєї етноґрафічно-національної території. Після шістьсотлітньої неволі галицько-український народ заявив, що ненавидить ярма, що не хоче служити чужим богам, що з відразою ставиться до кайданів, що не бажає бути погноєм чужої культури, економічного добробуту і величі, що незломною волею його є бути господарем і робітником на власній землі, власником своїх природних скарбів, засісти у народів вольних колі.

І це бажання волі і це змагання до реалізації власної державности освятив галицько-український народ найбільшими жертвами, посвятою всіх своїх сил. Окружений ворогами і хапчивими сусідами, ласими на чуже добро, на чужу працю, народ боровся до останку, на всі фронти, документував і санкціонував кровю свою волю, свою остаточну мету. Розмірно мала країна своєю армією, блькована з усіх боків, без зброї, без ліків, без одягу, ставила чоло Польщі і Росії, а посередно і Франції, яка вислала проти знеможеної нашої армії озброєні собою війська ґен. Галлера.

Після найбільшої світової війни, після того, як галицькі полки гинули на всіх боєвищах, переслідувані огидним наклепом нельояльности і зрадництва у відношенню до Австрії, після того, як ті полки розчереплювали свої голови о голі альпейські скали, після страшного знищення Східної Галичини, після „евакуацій", Гміндів і Талергофів, — галицько-український народ о станки своїх активних сил поставив на сторожі права про самоозначення народів, на оборону своєї землі, своїх хат, своїх родин і дітей. Сорок тисяч війська згинуло в обороні галицької держави, других сорок тисяч пожерла пошесть тифу.

— все те не лише не причинилося до затемнення державної свідомости галицько-українського народу, але навпаки — ще ту свідомість скристалізувало, очистило, утвердило і зробило її каноном нашого громадського життя, аксіомом збірної національної душі.

Влада польської Річипосполитої, яка на основі мандату Найвищої Ради Мира з дня 25. червня 1919. р. обсадила своїм військом Східну Галичину, яка без заключення відповідної умови з державами антанти — як суверенами Східної Галичини —

Ця певність польської влади про ослаблення і заломання одного національного фронту, одної власно-державної свідомости — не має ніяких основ. В суботу 26 ц. м. Ширший Народній Комітет вирішив своє становище до обох тих справ. В неділю рано відбула наради Ширша Управа радикальної партії, котра одноголосно заявилася і проти участи у виборах, і проти польської автономії. Того самого дня попол. на засіданню Міжпартійної Ради до становища трудової й радикальної партій в повній основі приєдналася християнсько суспільна партія. Також становище соціяльно-демократичної партії є однозгідне з позицією національних партій.

Таким чином увесь галицько-український народ через свої політичні організації не тільки неґативно заявився проти польських анексійних актів, себто проти виборів і проти тзв. автономії,

дня 24. серпня польський міністр закордонних справ п. Нарутовіч в своїй розмові з представниками варшавської преси заявив, що обняття виборами території Сх. Галичини є натуральним проявом суверенности польського уряду, який виконує він без застережень над цілою „австрійською займанщиною", — що українське населення — по його думці — буде льояльно працювати в справах державности Польщі, котра зберігла цей край від нещастя і знищення, що союзні держави признають повноту суверенних прав Польщі у Сх. Галичині та що він предложив вже державам антанти проєкт самоуправного закона у східних воєвідствах з мішаним населенням.

Не маємо наміру простувати хибних поглядів п. Нарутовіча,

Голос народу.

Становище галицько-українського народу до розписання виборів у Східній Галичині і до польської автономії.

Ширший Народній Комітет.

В суботу дня 26. серпня в одній з більших саль у Львові відбувся Зїзд Ширшого Народнього Комітету. Заступлені були всі повіти. В Зїзді взяло участь 203 делеґатів (21 зі Львова). Це вперше від марта 1919 р. зібралися визначнійші діячі Української Трудової Народньої Партії з усіх закутин краю в такій скількости, щоби призадуматися над положенням нації в теперішний момент і над шляхами, якими слід попровадити широкі маси до здійснення тих ідеалів, за які найкращі сини нації головами накладали,

За часів польської влади відбулися три ширші наради, на яких крім Тіснійшого Народнього Комітету, брали участь представники повітів. Та ці наради мали виключно практичну мету: засягнення опінії краю в даний момент для орієнтації Народнього Комітету. З огляду на нагінку істнуючої влади для обережности не можна було скликувати більшої скількости людей до Львова.

Постійно відбував наради тільки Тіснійший Народній Комітет. На його плечах спочивала вся політична робота в краю в цей важкий час.

Щойно тепер рішився Тіснійший Народній Комітет скликати зїзд Ширшого Народнього Комітету. Зазив найшов чуткий відгомін в краю.

Зїзд отворив іменем Т. Н. К. д-р Іван Куровець, вказуючи в короткій привітній промові на завдання, перед якими стоїть наш народ в теперішню хвилю.

Головою Зїзду вибрано д-ра **Антона Горбачевського** з Чорткова, його заступниками: о. шамбеляна д-ра **Юрика** зі Золочева і господаря **Івана Миговича** з Небилова, секретарями: д-ра **Івана Сохацького** з Калуша, д-ра **Мих. Ільницького** з Бірчі і ред. **Мих. Струтинського** зі Львова.

На дневнім порядку реферати: 1) Теперішний стан східногалицької справи на міжнародній арені і внутрішне положення в краю (реф. В. Целевич); 2) Організаційні завдання Української Трудової Народньої Партії (реф. М. Струтинський); 3) Український Університет у Львові (реф. представник академічної молоді).

В оживленій дискусії, яка тривала чотири години, забирають голос: д-р Гарасимів, о. Сандецький, Сіяк, о. Матковський, Гр. Тершаковець, Банах, о. д-р Юрик, през. Романчук, д-р Ст. Баран, Дм. Греголинський, Равлюк, о. Лопатинський, Мартинець, д-р Ільницький, д-р Гординський О., д-р О. Навроцький, о. Лаба, о. Городецький, д-р Ґовикович, В. Цалинюк, Даниш, Баґрій, Скварко, о. Цурковський, д-р Рибак, о. Калиневич, о. Цегельський і и.

Хід дискусії: Всі бесідники заявляють, що українське населення, загартоване дотеперішньою боротьбою, пильно стежить кождий маневр противника і відіпре кождий його наступ на одностайний фронт нації. Підчас останнього лихоліття замовкла внутрішня боротьба між поодинокими партіями. Вся увага селянських мас звернена в одним напрямі:

Серед них живе гаряче почуття відповідальности перед тінями їхніх дітей, що як жовніри Галицької Армії головами наложили за краще завтра Гал. України. Супроти автомічних містерій з польського боку і розписання виборів до польського сойму — постава селянських мас рішучо неґативна. Хто пішов би проти цеї постави мас, опиниться за рамками української суспільности.

Українське село уважно стежить, хто з поміж инших національностей, що живуть у Східній Галичині, займе инакше становище супроти виборів. Бесідники побоюються вибуху антисемітизму серед українських

мас, на випадок опортуністичного становища Жидів підчас виборів. Дотепер постава селянства до Жидів була прихильна.

Всі бесідники заявляються за якнайбільшою активністю на всіх ділянках життя. На селах дуже пригожий ґрунт до праці. На жаль, сільська інтеліґенц'я: священство і учительство — в багатьох випадках відстала від села. Одні зі страху, другі для вигоди. Коли на селах все таки йде праця, так в значній мірі на чолі стоять селяне. Найкращий елемент молоді господарі і молодь, словом — ці, що служили при Галицькій Армії.

Необхідно відновити популярму пресу. За всяку ціну мусить бути обновлена „Свобода". Конче потрібні популярні інформаційні брошури. З огляду на нечувану дорожнечу друку треба інтензивно зайнятися поширенням преси. В кождому місті й містечку мусить війти до партійної управи енерґічна людина, яка зайнялася би поширенням преси і збиранням грошей на пресовий фонд. Найкраще було би наложити податок на пресовий і народній фонд. Одноразові датки являються за слабим средством. Всі наші не тільки центральні, а й провінціональні інституції повинні подбати за якнайуспішнійше засмотрення пресового і Народнього Фонду.

В краю треба розвинути інтензивну вічеву акцію. Львів і більші центри повинні дати референтів в міру потреби. З огляду на необхідність енерґічної видавничої й орґанізаційної акції, обовязком кождої свідомої одиниці є подбати за засмотрення Народнього Фонду.

По повітах і судових округах треба відновити партійну управу, якщо вона ще не відновлена. Якнайскорше скликати партійний конгрес — Народній Зїзд

Присутному на салі ректорови університету д рови В. Щуратови зїзд устроює гучну овацію.

Резолюції зїзду.

I. В справі розписання виборів на терені Східної Галичини. Ширший Народній Комітет станув на однозгіднім становищі,

(Докладний зміст резолюції не може бути надрукований з цензурних оглядів).

II. В справі орґанізації.

1) Ширший Народній Комітет рішає: протягом місяця вересня перевести обнову партійних організацій по повітах і судових округах (перевести реєстрацію членів партії, скликати збори членів партії в повітових і судових центрах і вибрати на них повітову, згл. окружну управу, зложену з орґанізатора, його заступника, касієра і секретаря).

2) Ш. Н. К. доручує перевести на повітових, згл. окружних зборах вибори делеґатів на партійний конґрес — Народній Зїзд (4 з повіту, 2 з суд. округа).

3) Ш. Н. К. доручує партійним управам негайно прислати Тіснійшому Народньому Комітетови спис членів партії в повіті, згл. судовім окрузі, спис мужів довіря по селах і спис делеґатів на Народній Зїзд.

4) Ш. Н. К. доручує окремій опіці повітових і окружних управ та всіх членів партії Народній Фонд і Пресовий Фонд.

III. В справі університетській.

Ш. Н. К, признаючи велику вагу і високу мету істнування власного Українського Університету у Львові, висловлює своє признання за працю для цеї справи відповідним кругам українського громадянства і взиває широкі круги Українського Народу щиро цею справою перенятися і причинятися всіми способами моральної і матеріяльно-економічної натури до забезпечення не лиш істнування, але розвою і розвиту Українського Університету у Львові, та створення для нього навіть при теперішнім режімі як найкращих умов моральної екзистенції.

IV. Відношення до галицького уряду. Ш. Н. К. висловлює своє повне довіря урядови д-ра Евгена Петрушевича як єдиному леґітимованому заступникови волі українського народу в Східній Галичині і взиває його до видержання на раз зайнятому становищі.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Зїзд ширшої управи української радикальної партії.

В неділю д. 27. с. м. відбувся у Львові зїзд ширшої управи радикальної партії. Ухвалені на зїзді резолюції покриваються з резолюціями Ширшого Народнього Комітету.

Міжпартійна Рада.

В неділю 27. с. м. пополудне відбулося засідання Міжпартійної Ради, на якому до резолюцій трудової і радикальної партій прилучилися християнські суспільники.

Становище Української Національної Ради.

Президент Української Національної Ради д-р Евген Петрушевич звернувся до держав Антанти, як суверенів Східної Галичини з протестом проти накидуваної Східній Галичині „автономії" і заміреного польським урядом переведення виборів до польського сойму.

Свій протест (з дня 15. серпня ц. р.) опирає Українська Національна Рада на тому, що:

1) Польща нарушує постанову Найвищої Ради Мирової конференції з дня 29. червня 1919 р котрою дозволено на тимчасову, військову обсаду Сх. Галичини до часу вирішення державного становища сеї области, що виразно і виключно застерегли собі великі держави Антанти та прирекли взяти під увагу волю населення.

2) Польща намагається нарушити мировий договір, заключений в Сен Жермен (арт. 91.), яким держави Антанти застерігли собі вирішити державне становище Східної Галичини.

3) Ця акція Польщі противиться мировим договорам в Севр і Спа, якими означено державні границі Східної Галичини як окремої міжнародної території і зобовязано Польщу узнати одиноке і виключне право великих держав Антанти до вирішення державно-правного становища Сх. Галичини.

4) Ця акція Польщі нарушує навіть версайльський мировий договір (арт. 87), який каже, що великі держави Антанти мають визначити (східні) границі відбудованої Польщі.

5) Цією акцією виступила Польща проти інтенцій великих держав Антанти, котрих представники на міжнародній конференції в Генуї (10. мая ц. р.) однодушно признали потребу вирішення державного становища Східної Галичини для вдержання миру в Европі.

6) Прилучуванням Галицької землі до польської держави виступає Польща проти автохтонного українського населення Східної Галичини, яке ніяк не може згодитися на таке прилучення.

7) Українське населення Східної Галичини бажає визнання Східної Галичини незалежною державою, бо тільки така розвязка східно-галицької справи дасть йому спромогу свобідного життя і мир на Сході Европи.

8) Всякі польські твердження, немов би українське населення Східної Галичини було за прилученням цього краю до Польщі, є незгідні з правдою. Українська людність Східної Галичини не візьме участи в ніяких виборах під польською владою.

Вкінці Українська Національна Рада домагається, щоби великі держави Антанти правом суверена заборонили Польщі переводити у Східній Галичині вибори до польського сойму і приступили до остаточного вирішення державно-правного становища цього краю як незалежної держави вільних народів.

Після розбитої конференції.

Льондон, 20. серпня 1922.

Минула льондонська конференція покінчилася збільшенням англьо-французького непорозуміння. По правді кажучи, в тутешніх політичних кругах ніхто не сподівався її успішного висліду. Зміст і хід її нарад — загально відомі. Темою дискусії було тільки питання репарацій. Тільки — себ то з виключенням питання міжсоюзних довгів, яке було виключене з конферен-

Олександер Архипенко.

V.

Сповідь артиста.

Порівнюючи писання поклонників Архипенка з плодами його новаторської творчости, ми поневолі схилюємося до погляду, що дістано поміж „хочу" сучасного мистецтва, а „можу" занадто великий. Так і бачиться, що мистецька репрезентація нашого покоління узяла на себе завдання, яке у двоє переростає її спроможність. І може ніде так, як тут не дасться прикласти крітерії польського поета, який мірив „силу за мірами". Бо справді тільки в тіло карколомних, очайдушних замірів вбираються зусилля наших конкістадорів, замірів на стільки нетрівалої вартости, на скільки легко осягнено їх ту чи другу форму реалізації.

Коли поминемо на боці усі ті „неткнуті людською ногою" стежки і дороги, якими ходить творча туга Піканів і Архипенків, то всеж таки остане нам ця певність, що їм ходить о сотворення стилю, який би відповідав духови нашої епохи, бодай в такій мірі, як готик унагляднював духову структуру середньовіча. Кажемо „бодай", бо з усього, що сучасні артисти говорять і позваляють про себе говорити виходить, що вони хочуть сотворити щось далеко більше.

Але — чи брак основної освіти, чи новаторське засліплення, яке не рахується з ніякими психольоґічними можливостями, в кождому випадку здецидована розбіжність з основними передпосилками, які утворювали мистецьку культуру до тепер, заставляє наших новаторів творити „стиль" насильно, за всяку ціну. А чейже найскромніщий підручник історії переконує нас на кождому кроці, що не було ще ні одного випадку в історії людства, щоб характер тої чи другої епохи дався насильно втиснути в рамки якоїсь апріорної, аподиктичної програми. До тепер все було так, що „програму" творило життя, а ніколи навпаки

А тимчасом ми читаємо „футуристичний маніфест", який засуджує усе вчорашне на смерть, обдаровуючи „вічним" життям тільки те, що станеться завтра, після одної з точок футуристичного „Вірою". І справді находяться слабодухи, яким нецікаво провірити авторітетність істин проголошених маніфестом і вони йдуть в полон тих, що обіцяли їм безсмертність під умовою покори і послушенства.

Я очевидно не маю тут на думці Архипенка, який поважився переломати запори і посмів шукати „на власне ризико", але про сотні тих безплодних трабантів, для яких футуристичний маніфест був свого рода „визволенням" з під усього, що дотепер звалося — правдою, знаттям і силою.

Архипенко — артист живий і попад звичайну міру вразливий, не міг замкнути ока і уха на вість, що ділося довкола нього. Прислухаючись до пошуму прапорів несених революціонерами мистецтва, він поневолі піддався чарови того таємного шуму, який розстилав перед очима його душі безбереже творчих можливостий.

Серед передовиків мистецької революції бачимо його одним з перших. Але на скільки він не ішов за новими кличами сліпо, на скільки було в нього сили опертися спокусі дешевого ефекту, обчисленого на коротку мету, бачимо в його зусиллях, а з іще більшою прозорістю в його сповіди, поміщеній в одному з футуристичних журналів. Те, що він кінець кінців, по десяти довгих роках змагання зі самим собою бачить себе на місці, з якого вийшов, це тільки доказ його щирости і запорука того, що його творчий шлях далеко не заокруглений, його запал далеко не вичерпаний.

„Говорити про мистецтво — читаємо в сповіди Архипенка — це значить витрачувати дорогий час, але бувають моменти, коли оберегтися від такої втрати не можна.

„Тема — „Мистецтво", такаж складна як тема „Бог". В основі обі вони імматеріяльні, обі незміряні. Які потішні ці люди, що силуються підпорядкувати їх якимсь законам асоціяції і пізнання, з яких в дійсности випливає творчість та одно з її обявлень — мистецтво.

Мені можуть сказати, що закони построєн на досвіді. Блажен, хто вірує. Я знаю, що досвіди також само руйнують закони".

Отсе основна передпосилка ідеольоґії, на якій базується творчість Архипенка. Правда, вона не надто ориґінальна коли зважимо, що більш-менш те саме голосив Марінетті в свойому маніфесті. Але в даному випадку це не фраза, а щире звірення художника, за якого кождим словом криється болючий процес творчого переживання.

Бо читаємо далі:

„Всякий раз, коли я находив новий плястичний вираз, він здавався мені законом, який відповідав сучасній естетиці, але як тільки я почав користуватися ним як законом, я переконувався, що це ніщо инше, як психольоґічний трафарет, після якого можна фабрикувати один твір за другим, як це взагалі і робиться".

Архипенко, який приняв імператив маніфесту в напрямі сотворення нового мистецтва і нового стилю, це рішуче не могло задоволити.

Бо, мистецтво зясовується не у фабрикації творів, але в шуканню нових плястичних засобів.

Пятнайцять літ тому в Москві, я в перве відчув, як я любив початий твір і як його ненавидів, коли він був закінченим".

І тут слідує клясичне творче самоозначення нашого художника:

„Процес шукання став для мене вихідною точкою в мистецтві".

Цього звірення не можна ніколи тратити з уваги, коли хочемо наблизитися до зрозуміння індивідуальности Архипенка.

Але слухаймо далі: „Шукаючи матеріялів, я 1908 р. переселився до Парижа.

ційних розмов нотою Бальфура. Англійське правительство застерегло собі право домагатися від своїх довжників повної заплати довгів, о скільки Англії не були би вменшені її довги супроти Америки.

Французські домагання зредукувалися до з кінцем конференції до двох основних: установлення контролі над державними німецькими підземними закопами в Рур і — над державними лісами по лівім боці Рену. Се умови, під якими Поанкаре бажав погодитися на признання Німеччині мораторії. Область Рур се найбільший промисловий центр сучасної Европи. Володіння над нею, се майже рішаючий вплив на господарське життя Німеччини. І на французькі домагання відмітили англійські делеґати, що пропоновані згадані міри розбили би ще більше господарський орґанізм Німеччини та вменшили би значно вигляди на удержання німецьких репарацій. Без тих „продуктивних заставів“ Франція не хотіла погодитися на німецьку мораторію і конференція розійшлася з нічим, відкладаючи тільки на 4 тижні речинець платности найблизшої німецької репараційної рати.

Та се тільки палятива. Відложення згаданого речинця не виратує Німеччини від банкротства. Метода поспішного відсунення рішення про справу воєнних відшкодовань довела Німеччину на край пропасти. З розвалом німецької індустрії м. н. стали би без роботи міліони робітників. Руїна Німеччини се економічна — а може бути — й політична катастрофа — для всеї Европи, яка у свій вир потягнула би і Францію. Хоч того свідома політична опінія Заходу, а проте все досі так важне питання, від якого без пересади залежить доля европейського світа, не діждеться рішення.

Щож далі отже? Що мілітарні санкції проти Німеччини не поправлять положення, — те починають розуміти і праві французькі кола. Надія на вменшення французьких довгів супроти Америки завела після невдалої місії до Вашінґтону французького делеґата Parmentier. Правительство Зєдинених Держав постійно заявляє, що доки не буде згоди серед інтересованих европейських держав, доти воно держатиметься осторонь европейської політики. При тім й англійське становище в справі німецьких відшкодовань не осталося без впливу на збільшену свідомість грози положення — у французьких політиків.

І — річ знаменна — одночасно берлінська і париська преса заговорила про необхідність безпосереднього порозуміння між Францією і Німеччиною. Німецький офіціоз „Deutsche Allgemeine Zeitung“, навязуючи до невдачі льондонської конференції і розглядаючи дві можливости: дальшу політику французьких репресій і німецько французьку згоду, пише: „насильством не можна нічого добути від Німеччини. Можна одначе подумати й про другу можливість: а саме про ідею економічної солідарности між обома краями. Ділом Франції, як побідника, перебрати ініціятиву і одночасно відповідальність за все те, що може статися. Франція грає тепер карту історичної ваги“. В тім самім менш-більш змислі пише соціялістичний „Vorwärts“, нотуючи вістку, що небавом має наступити безпосередний контакт між відповідальними німецькими і французькими політиками. Одночасно французька преса не тільки лівого, а й правого — се слід підчеркнути — напряму пише про потребу безпосереднього порозуміння з Німеччиною, якого ідея — мовляв не чужа теперішньому французькому премієрови. Англійський „Daily Mail“ доносить навіть, що між мімецькими і французькими великими промисловцями мають небавом початися пересправи про економічну співділяльність, рівнобіжно з політичними переговорами. Преса німецького промислового потентата Штінесса вже й приготовляє на те німецьку публичну опінію. Рішення комісії репарацій — якої два представники виїхали на днях до Берліна — про німецьку мораторію мало би бути відложене. Все те, розуміється, тільки перші спроби. На скільки вони виявляться успішними, покаже будучність.

Англія досі не виходить з ролі стороннього глядача. Англійське правительство предкладає на листопад с. р. загальну союзну конференцію для обговорення не тільки питання німецьких відшкодовань, але й міжсоюзних довгів. Тутешній офіціоз „Daily Chronicle“ пише, що Англія пристала би в часі тої наради на вменшення французьких довгів — (їх повну заплату застережено нотою Бальфура) — як що Франція погодилась би на вменшення своїх зоружень, особливож понехала дальшу будову морських підводних човнів.

Вкінці — інтересне pendant до проєктованого звороту французької політики супроти Німеччини: провідник французької парляментарної лівиці Herriot вибирається на днях на запросини совітського правительства до Росії для особистої обсервації тамошніх відносин — розмов з совітськими кермуючими політиками. Французьке міністерство закордонних справ оголошує комунікат, що Herriot — очевидно! — не матиме ніякої офіціяльної місії.

Д-р Степан Витвицький.

Українські справи.

Митрополит Шептицький вернув з Бразилії до Зєдинених Держав.

З Ню-Йорку нам доносять, що митрополит Андрій Шептицький прибув дня 7. серпня кораблем „Пан-Амерікан“ до Гобокен, Н. Дж., відки удався до Ню Йорку.

Митрополит Шептицький відвідав українські кольонії в провінціях Парана і Санта Катаріна в Бразилії і Арґентині. До Північної Америки відплив митрополит з Бу-енос Айрес, столиці Бразилії, дня 20. липня.

З Ню Йорку виїздить митрополит до Філядельфії.

Відїзд д-ра Назарука до Америки.

Д р Осип Назарук, уповажнений Галицького Уряду для справ преси і пропаґанди, виїхав дня 18. серпня, як надзвичайний відпоручник Галицького Уряду до Канади і Зєдинених Держав Північної Америки.

Велика Україна.

Нова мобілізація на радянській Україні.

По донесенням з Харкова, українська радянська преса пише, що Европі грозять нові воєнні заворушення. „Комуніст“ доказує, що англійсько французький союз розбитий а постава Румунії і Польщі вказує на приготовання цих держав до війни.

Дня 28. серпня оголошено мобілізаційний приказ „совіту труда і оборони“. Мобілізація обіймає усіх відпущених річника 1901, навіть робітників військового промислу. Вона розпічнеться дня 1. вересня і має бути скінчена протягом 2-ох тижнів.

Належить зазначити, що мобілізаційний приказ виданий „совітом труда і оборони“, який ділає як надзвичайна рада оборони держави виключно в справах, що торкаються безпеченства держави і положення, вимагає спеціяльних заряджень.

Ліквідація голоду?

Льондонський відділ АРА комунікує, що голод на В. Україні можна вважати зліквідованим. — (Руспр.)

Кубанська Рада.

З Білгороду доносять, що скликання Кубанської Ради, яка збирається в Новому Саду, відложено до 2. вересня (Рпр.)

Поїздка кубанського отамана.

Як подають з Білгороду, на днях вернув там з поїздки до Праги кубанський отаман ґенерал-майор Науменко.

Це був момент, коли кубізм находився в стані ембріона (футуризм появився згодом). Приставши до формованої тоді ґрупи кубістів, я проводив моє шукання в життя. Це була центральна ґрупа, з якої виходило все, що нове. В 1912 р. я покинув ґрупу і їх прінціпи, переконавшися, що кубізм веде в глуху вулицю, і почав шукати нових шляхів. Тут доводиться говорити про сучасне мистецтво і мені ніяково, але що поробиш, коли мусиш говорити про дугих артистів.

Пікассо частенько виставляє натуралістичні рисунки з підписом „a la Inres“. Футуристи Карра, Северіні і и. забувши на динамізм підроблюються під італійське, музейне мистецтво, богато других вернулося до природи. Деякі працюють ще силою інерції. Що сталося, доказом чого являються ті факти?

Двох думок бути не може. Ясно, що кубізм найшовся в глухій вулиці а футуризм лопнув від власного напруження. Полководці в відвороті. Уявіть собі, що ви прегарно володієте рідною мовою і нечайно, іронією долі і подій ви опинилися в другій країні, де треба починати знову від А. Б. В. — вчитися нової мови, бо усі ваші ідеї і міркування висловляються такими звуковими комбінаціями, які для вас самих і для окруження виявились незрозумілими.

Щось в тому роді сталося з кубізмом а раньше й футиризмом.

Кубізм при всіх своїх прикметах, увійшов у нову психольоґічну фазу, де він, не дивлячись на богатство своєї плястичної мови, неспроможний більш мінятися і треба знову зачинати від А. Б. В. Протягом останніх трьох років, я жив у ріжних центрах Европи і обертався серед новаторів мистецтва. Усюди помітно змагання до переоцінки психольоґічних прінціпів, які ще вчора вважалися законом.

Очевидно, невільно про це й думати, щоб мистецтво, приняло форми минулого, пережитого; про це мріє тільки паралітичне середовище, для якого нове мистецтво Европи було заєдно єгипетською пітьмою.

Безсумнівно, перецінка приведе поблище до сюжету, але це не нарушить тенденції — розглядати сюжет з боку його плястичних цінностий і закріплювати ці прикмети (а не сам сюжат).

Трудно передбачити який результат дасть захоплення духом механізму, цим найбільш характеристичним явищем сучасної науки. Тут поневолі нагадуються деякі елементи футуризму.

На перший погляд здається, шо нічого не діється, що шукають того, чого не знали вчора. Але фактично діється. Діється те саме, що при нашому переїзді до нового краю; наші прекрасні ідеї треба би висловлювати другими звуковими комбінаціями.

Мистецтво повинно влитись в нове психольоґічне русло, якого береги мають нові форми. Таке моє глибоке переконання, і в тому напрямі йде моя праця.

Тепер, з віддалення, коли око охоплює ширший горизонт, можна стверджувати, що було цінного чи помилкового у вчорашньому шуканню.

Хто слідкував за еволюцією мистецтва за останніх 15 років, знає історію розвитку кубізму і футуризму — тих двох струй, на яких тему нема діла говорити подрібно.

Обі вони відограли велитенську ролю, вони утворили твердий ґрунт на економічному болоті, що колись, послужить підвалиною для нового будинку але на цьому й закінчиться їхня роля; щож відноситься до їх дальшого розвитку, то це рішуче неправдоподібне.

Футуризм привів художників до пізнання, що механізм також прекрасний, як сам чоловік і другі предмети, він показав на громади міст з льокомотивами, аероплянами, електричністю і т. п. На цьому він і покінчив.

Кубізм навчив художників творити живопись і малювати картини, а не предмети, він розвинув почуття гармонії і ритму в тій області, не дивлючись на свою новину, він воскресив те, що жило в сні протягом кількох століть. В дорененсансових майстрів гармонія і ритм були основою твору в малярстві, скульптурі і архитектурі.

Можна сказати, що кубізм сотворив новий спосіб думання перед картиною. Глядач більше не любується, він творить сам, думає і строїть картину, основуючись на плястичних признаках тих предметів, які намічені формами асоціїзуючимися з формами зображенних предметів. Це і є кульмінаційна точка кубізму, за якою прийшло банкроцтво, або далі починається просто геометричний орнамент „arabesque modrne“, прогожий для тапет.

Коли повернувши на оборот, не буде принятий новий шлях, то вся роля кубізму не буде більш помітна, чим роля дрібних стилів Людвика або Рококо.

Деякі з артистів говорять про необхідність коллєнтивної творчости, якої результатом являються в дійсности кубізм і футуризм. А коли й попадаються окремі „вискочки“, які роблять міну, начеб то за ними йшли пліяди і що вони самі як одиниці двигають нове мистецтво і естестику, то виходить це з неграмотности і малого обзнайомлення з тим, що роблять їхні сучасники.

А вже коли говорити про одиниці, то про тих, які почали висловлюватись першими: Марінетті, Бочіоні, Пікассо, Брок, Ляже, Гльоз і 2–3 другі, яких імена занесені в історію мистецтва і які утворили цю коллянтивну творчість.

А тепер почалася нова переоцінка мистецтва. Будемо шукати!“

„Будемо шукати“ каже артист собі і тим, що слідкують за еволюцією його творчости.

Попробуймож унаглядити собі, що найдено Архипенком досі?

Фабрикування деклярацій в Стрию.

У відповідь на вістку в українській пресі, що села стрийського повіту: Стрілків і Дуліби підписали якусь деклярацію за прилученням Східної Галичини до Польщі, наша редакція дістала пояснення і заяви від начальника громади в Стрілкові, від ради громадської в Дулібах і збірного листа від 93 громадян Стрілкова.

I.

До Редакції „Громадського Вістника" у Львові.

Підписаний начальник громади с. Стрілків — Теодор Гладій подає до відома:

Правдоподібно в місяци цвітни д. р. переходив я попри виділ повітовий в Стрию. Урядник Виділу закликав мене до бюра. Панна, яка там пише на машині, сказала мені, що Виділ повітовий зробив просьбу до станиславівського воєводи, щоби воєвода заснував по селах комісаріяти, як було за України. Правда — того письма до воєводи я не читав, бо я в'рив, що мене уряд в блуд не впроваднть, а відтак в газеті показалося, що мене ошахровано. Отже я готов зложити перед судом присягу, що я про зміст підписаного мені письма не знав, а також, що мої громадяне в цій справі нічого не винні.

Прошу Світлу Редакцію помістити в газеті моє оправдання і те, що наша громада в тім нічого не винна, бо очевидна правда показується, якими підступами підходять Поляки український нарід.

Стрілків, 14. серпня 1922.

Теодор Гладій

начальник громади.

II.

Письмо Ради Громадської в Дулібах до Редакції.

Рада Громадська в Дулібах пов. Стрий отсим публично заявляє, що їй зовсім не відомо, начеб наш начальник громади Гринь Корчак мав ствердити своїм підписом і громадською печаткою на прилучення Східної Галичини до Польщі, а Гринь Корчак начальник тутейшої громади заявляє, що він під присягою ствердить, що на таке письмо ані свойого підпису ані громадської печатки не давав.

Дуліби, 16. серпня 1922.

Зверхність Громадська:

Гринь Корчак, нач. Громади.

Петро Матійців,

Мелень Іван.

Стефан Тищій.

III.

Збірне письмо громадян с. Стрілків.

Відносно нотатки, яка появилася в перших днях серпня 1922. р. в українських газетах, що деякі села стрийського повіту, а між ними і наше село Стрілків, підписали якусь деклярацію в справі територіяльної автономії для Східної Галичини і прилучення нашої вітчини до Польщі.

Ми підписані члени Ради Громадської і мешканці Стрілкова — заявляємо, що ніякої деклярації ніхто з нас не підписував, ані ніхто нам такої деклярації до підпису не давав бо' його труд був би даремний.

Якщо справді є такий документ з підписом хоч би одного рядного нашої громади, то підпис той на певно сфальшований бо ми свідомі українські громадяне і дорожимо народньою честю.

Стрілків, 21. серпня 1922.

Підписи 93 громадян.

—

З наведених письм наглядно виходить, що урядовці Виділу повітового в Стрию підступом вимамнюють підписи від начальників громад на правно-державні деклярації в справі Східної Галичини, зглядно такі підписи фалшують.

„Jug" з 2. VIII. с. р. подав вістку про „Pokret Ukrajinaca u Galiciji", себто певного роду рух против Поляків.

Три покуси.

Англійський офіціоз „Observer" з 20. серпня с. р. пише в тижневім огляді міжнародного положення осьщо про галицьке питання:

„Після війни на шляху відродженої Польщі появилися три постійні покуси: Горішня Сілезія, Литва і Східна Галичина. Тому рік пп. Льойд Джордж і Бріян передали питання Горішньої Сілезії Союзови Народів і опісля осталися ще два. Було би несправедливо ганити Польщу тільки за все те, що є рівнож виною Союзних Держав. Се правда, що польські політики зробили все, чого не повинні були робити, але то їх опікуни дали їм волю робити те все. Французько-польський союз спаралїжував спільну політику Антанти на межі Росії. Польські національні демократи, як вони називають себе не без іронії, анектували Вильно і спокійно приготовляються до безкарної анексії Східної Галичини. Вони наміряють перевести у Східній Галичині вибори до варшавського сойму проти українського народу і так само проти договору між Союзниками. Як довго вони можуть числити на підтримку Франції, так довго вони свідомі, що не має ніякої успішної спільної політики Союзних Держав. Тому вони, здається, ігнорують Антанту".

Український процес за „державну зраду".

Англійський журнал „Observer" з 20. серпня с. р. приносить отсю допись свого кореспондента:

„Дві майбутні події значної ваги звертають нашу увагу на Сх. Галичину. Дня 6. вересня має відбутися у Львові процес проти українського студента Степана Федака, обжалованого за намір убийства в дні 24. вересня 1921 шефа польської держави Пілсудского.

Особливого політичного значіння надає процесови обставина, що товариші Федака обжаловані за головну зраду проти польської держави.

Польща уповаючи на Францію, уважає її піддержку так сильною, що рішилася вк лючити Сх. Галичину увиборчу область для виборів, вин... чених на жовтень сього року.

Руйнуючий прогрес польського мілітаризму вже починає мати успіхи в самій (властивій) Польщі. Міністерська криза вже покінчилася перед трьома тижнями, тревала два місяці і була мірилом трудноців, спричинених в Польщі політикою її самоїж. Ся політика вспіла забезпечити для Польщі тривку ворожнечу всіх її сусідів: Росіян, Литовців, Українців і Німців. Покищо вона не дбала за наслідки, бо може уповати на Францію. Але як підпора усунеться, буде за пізно для державних мужів".

Преса.

Югославянська преса про сх'дно-галицьку державність.

„Narodna Pol'tika" в ч. 134. принесла симпатичну статтю „Borba Ukrajinaca za slobodu" де згадує про бої Галицької Армії проти Поляків та наводить поклик Галицького Уряду до американських Українців-емігрантів у справі державної позички. Підчеркнувши успіх сеї позички, газета кінчить: „Се найліпший доказ, що Українці є зрілий нарід і розуміють вагу теперішньої хвилі та на зазив своєї влади є здібні на найбільші жертви, щоб лиш добути свому народови місце між иншими народами. В ч. 136. приносить ся газета комунікат нашої пресової агенції: „Drustvo Naroda i ukrajinski protest" та „Ukrajinska visa 2k dem ja u Ceskoj".

„Hrvatska Obrana" і „Narodna Pol tika" з 27. VII. с. р. приносять довший зміст промови посла д-ра Янка Шімрака в скупщині підчас буджетової дебати під заголовками „Poljska polit ka prema Ukrajincima" та „Jugoslavija i Poljska i ukrajinsko pitanje".

„Obzor", „Narod. Politika", „Hrvat" і „Zagräber Tagblatt" з 27. VII. с. р. приносять звідомлення про заснування українського товариства „Просвіта" в Загребі, у виділ якого вибрані: Іван Будз, голова, Василь Войтанівський, містоголова, д-р Янко Каляй, секретар, Йосиф Філяс, касієр, Антін Жук, бібліотекар, та надзоруючі: Ілько Крайцер і Микола Клименко.

„Obzor" з 15. VII. с. р. приніс довшу статтю „Samostatna Istocna Galicja. Pit nje Istocne Galicija neutralna drzava". „Slobodna Tribuna" з 25. VII. с. р. принесла дослівний переклад у цілости державно правних основ Сх. Галичини „Drzavopravni temelji Istocne Galic je kao nezav sne Galicke Republike".

„Obzor" з 26. VII. с. р. приносить теж саме під заголовком „Galicka Republika. Drzavnopravni temelji Istocne Galicje. Zahtjevi ukrainskog narodnog savje a".

„Narodna Polit ka" з 29. VII. с. р. подає „Zeleni kadar na Ukraj ni" (про повстанчий рух на Україні), а з 3. VIII. статейку „Borba Ukrajinaca za Istocnu Galiciju".

„Katol cki List" з 3. VIII. с. р. приніс ноту до папи „Ukrajinska nota Svetomu Ocu" в цілости.

„Slobodna Tribuna" з 3. VIII. с. р. принесла довшу статтю Василя Войтанівського „Jugoslavija i pitanje Istocne Galicije", яка кінчиться так: „У великій славянській родині XX. століття не сміють бути Славяне-володарі і Славяне-невільники".

„Narodna Politika" з 4. VIII. с. р. принесла під заголовком „Pitanje Istocne Galicje" інтерпеляцію англійського посла Мослея у справі виборів до польського сойму. Підчеркує також факт, що Поляки мимо всього задумують перевести вибори і в Сх. Галичині, бо поділили її на 18 виборчих округів, побирають також податки та виготовляють листи мужчин роджених у 1901 році.

Польща під знаком виборів.

Склад державної виборчої комісії.

Польський генеральний виборчий комісар оголосив склад державної виборчої комісії, в яку входять: Казимир Багіньскі соймовий посол, Владислав Маляткевіч інжинір і директор департаменту польського міністерства промислу і торговлі, Генрик Новодворскі урядник головної управи польського Червоного Хреста, Мацей Ратай професор і соймовий посол, Павел Ромодзкі інжинір, Мірослав Савіцкі адвокат, д-р Віктор Супіньскі адвокат, Тадеуш Томашевскі присяжний адвокат, усі у Варшаві.

Біскуп Бандурскі кандидує.

„Жечпосполіта" доносить, що в Пйотркові, на лісті польської людової партії „Пяст" поміщено на першому місці назвиско біскупа Бандурского. З приводу цеї відомости пише „Газета Варшавска": „На перший погляд здається ця відомість зовсім не правдоподібною зваживши, що П. С. Л. „Пяст" не належить до партій, які у відношенню до католицького костела ведуть прихильну політику. Одначе з боку чоловіка з такою бурливою минувшиною як біскуп Бандурскі можна сподіватися ріжних несподіванок..."

Падеревскі говорить.

Польські часописи в Америці приносять зміст промови Падеревского, яку він виголосив на прощальному бенкеті перед своїм виїздом до Европи. Падеревскі говорив:

„Усі нещастя, які впали на Польщу приписували мої вороги мені, не приписали мені ще трьох розборів, бо четвертий і може останній, готовлять вони самі".

„Обжаловують мене, що з моєї вини Польща втратила Тешин, Данціг і Вильно".

„То неправда. Натомість:

„Ворожа політика Енкаену настроїла антанту найбільш неприхильно до Польщі. Бої легіонів по стороні центральних держав переконали антанту, що Польща і Поляки стояли по стороні Німців".

„Але то неправда; бо як тільки Німці впали, Поляки стали здецидовано по стороні антанти..."

„Польща була занадто занята творенням Великої України, Росії і Литви, щоби мати час на творення великої Польщі".

„Підчас фатального київського походу, Грабскі шукаючи підмоги в Спа був примушений згодитися на страшні умови, які нам тоді подиктувала Англія".

Але Падеревскі постарався о можливість неподержання тої страшної умови. Загалом з промови Падеревского так і видно, що його політичне „вірую" полягає на підписуванню умов, яких з принципу не додержується.

„Куди?"

Під таким заголовком поміщує краківська „Нова Реформа" передовицю, в якій застановляється над катастрофальним станом польської валюти. „Від тижня — читаємо там — стоїть польська марка на найнищому дотепер рівені. В Цюріху нотують шість і пів сантіма за сто марок польських.

Якіж є причини того нещастя? На першому місці треба поставити змагаючуся безустанно інфляцію. Емісія паперової марки переступила в першій половині серпня суму 351 міліярдів і росте далі. Від дня 30. червня до 10. серпня польський уряд затягнув в позичковій касі но

-ний довг на 40 міліярдів, покритий виключно емісією нових банкнотів. По кількох місяцях вагання вернули ми до темпа інфляції, яке виносить міліярд денно. Приймаючи в найкращому випадку, що це темпо вже не буде рости і що до кінця року позичкова каса випускатиме денно.. один міліярд (!) то стан нашої емісії з кінцем року винесе около 500 міліярдів марок, буджетовий дефіцит около 400 міліярдів, заграничне задовження перечислене на марки — около чотири біліони".

Але стан нашої марки є ще гірший аніж це виходить з біржевих бюлетенів. „Другою причиною погіршування фінансового стану держави є випродування державного засобу шляхотних девіз, перш за все долярів.

„Ми в'їшли в процес білої анархії по містах, анархії цін, якої навіть не пробується в якийнебудь спосіб опанувати і припинити.

Нiщо дивного, що в таких умовах питання: куди йдемо? мусить звучати щораз більше зловіщо".

Австрії, бо від цього залежить удержання миру.

„Джорнале ді Рома" домагається, щоби Австрії допомогли всі держави, не виключаючи Америки.

„Паезе" закидає Італії хибну політику у відношенню до Австрії, яка проявилася у ворожім становищу Італії до питання німецько-австрійської злуки. Великою помилкою було також те, що італійський уряд підчас конференції у Вероні станув по стороні мадярських інтересів.

Знова про замах на Поанкаре.

„Матен" доносить про новий заговір на Поанкаре, який мала перевести німецька організація „Консуль". Денник подає м. и., що французька поліція має відомости про приїзд до Парижа висланника цеї організації Ґінтера. Ґінтер мав одержати припоручення вбити Поанкаре. Опис особи заговірника подадуть ґазети. Дотеперішні пошукування поліції за Ґінтером не дали однак дотепер ніяких успіхів.

Безробіття в Чехах.

„Н. фр. Пр." доносить з Праги: Представники чехословацьких промислових союзів звернулися оноді до міністерства соціяльної оп'ки з домаганням ратувати Чехословаччину перед економічною кризою, спричиненою звижкою чеської корони. Високий курс чеської корони за границею не причинюється зовсім до поправи економічних відносин в Чехословаччині і остає без впливу на вартість корони внутр краю. Найбільше терплять на звижці промисл скляний, металевий і текстильний. Соціял-демократичне „Право Ліду" подає число безробітних на 600.000.

Боротьба за Владивосток.

До московських часописів доносять з Чити під датою 23. ц. м., що партизанські відділи окружили Владивосток з усіх сторін.

Переговори в Вероні.

З Верони доносять. Мін. загр. справ Шанцер у розмові з австрійським канц. Зайплем заявив: Італійська політика в відношенню до Австрії основується тісно на сан-жерменськім договорі. Тому Італія мусить противитися кожній зміні австрійського status quo. В справі пропозиції відносно економічної злуки між обома державами, заявив Ш., що італійське правительство безпроволочно розгляне це предложення. Оконечні свої внесення представить італійське правительство щойно по рішенню справй Союзом Народів. Італія задумує ділати лише спільно з правительсувами союзних держав. В справі позички 70 міл. лірів міністри обох держав порозуміються між собою.

Віденьь (ПАТ). „Н. Фр. Пр." містить звідомлення італійського час. „Іль Мондо", що мін. Шанцер в переговорах з мін. Зайплем має руководитися слідуючим і запротестування евентуальному повстанню нової наддунайської держави; противитися евентуальному прилученню Австрії до Німеччини, Чехословаччини або Юґославії; жадати додержання мирових договорів і ділати в порозумінню з союзниками.

Верона (ПАТ). Мін. Шанцер вертає завтра до Боден, де стрінеться з Імперіялієм, італійським представником у С. Народів. Австрійські міністри відїхали нині рано.

Совітська Росія.

Реорґанізація червоної фльоти.

„Голос Росії" пише, що воєнно-революційний совіт Р. С. Ф. С. Р. покінчив реорганізацію воєнної фльоти і уставу морської служби, введеного в життя з днем 1. серпня ц. р.

Від тепер кожда фльотиля на Балтійськім, Чорнім, Білім і Каспійськім морях має окремого команданта з необмеженою повнотою власти. Всі назначення відбуваються на основі приказу команданта фльотилі. При командантах залишено політичного комісаря, котрий одначе не має права мішатися в боєву часть, у внутрішний розпорядок на суднах і воєнно-морські операції.

Власть команданта судна під час плавання і на березі збережена так, як це було в дореволюційнім періоді. Всі червоні морські офіцири мають на суднах окремі поміщення. Кождий офіцир до окремих доручень має право мати вістового з числа матросів команди судна.

Під час плавання за невиповнення приказу команди матроси підпадають негайно під воєнно-революційний морський трибунал, що складається з двох осіб з команди і політкома.

Час служби у фльоті виносить 4 роки. Всі колективні виступи супроти команди заборонені на основі уставу і строго караються.

Нові податки.

По донесенням з Москви, в найблищім часі большевики вводять нові податки, а саме доходовий податок і окремий податок від недвижимостей.

Совітські ордери.

Уряд совітської Хіви установив новий совітський ордер. Першими кавалерами цього ордеру будуть Ленін, Чічерін і Каленін (Рпр.).

Большевики продають новий урожай.

Як подають з Москви, совітський уряд не зважаючи на голод призначив часть нового урожаю на вивіз заграницю. Перший транспорт хліба буде відправлений в місяци вересні до Німеччини.

Селяне проти харчового податку.

„Правда" пише, що селяне терської области виступили проти харчового податку. В цілій области потворилися повстанчі відділи, які нападають на червоні відділи, що збирають цей податок.

Заслання оборонців ес-ерів.

Пат подає з Москви: Оборонців ес-ерів у московському процесі заслано до архангельської ґубернії.

Арештування інтеліґенції в Росії.

З Москви доносять про нові арештування серед інтеліґенції. Арештовано около 200 учених, письменників і суспільних діячів, усіх під закидом неприхильного відношення до совітського правительства. З поміж арештованих видалено з границь держави Стратонова, Трімінґа, Фоміна і ин. на 3 роки, а Ясінського видалено взагалі без права повороту колинебудь.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Справа Австрії.

Відень (ПАТ.) По донесенням з Риму часопис „Іль Мондо" звідомляє, що мін. Шанцер вишле до Чехословаччини і Юґославії рівнозвучні ноти з заявою, що Італія не стерпить якогонебудь обмеження суверенних прав Австрії.

Рим (ПАТ.) БК. „Епока" пише, що всі засоби ратування Австрії є ліпші як наддунайський союз під славянським протекторатом. „Джорнале ді Рома" є думки, що митна унія між Італією і Австрією вплинула би додатно на курс ліра.

Відень (ПАТ.) Канцлер д-р Зайпель вів нині дальше політичні і економічні переговори і приняв румунського посла Кантакузепу.

Відень. (ПАТ). Часописи звідомляють, за „Еко д' Парі", що проєкт С. Народів відносно помочі Австрії предложиться заінтересованим великодержавам дня 1. вересня ц. р. Французьке правительство є думки, що фінансові й економічні реформи в Австрії є конечні і що муситься їх безпроволочно перепровадити, але обстоює, щоби для Австрії утворити міжнародний корпус жандармерії для вдержання порядку. Жадання це австрійське правительство відкинуло.

Прага. (ПАТ.) По донесенням чеських часописів, в найблищих днях прибудуть до Праги представники австрійського промислу, торговлі і фінансів для навязання з економічними кругами в Празі переговорів в справі економічної співпраці між Австрією і Чехословаччиною. Ініціятива в справі тих переговорів вийшла з чеської сторони. Одначе в віденських фінансових кругах думають, що в найблищому часі також з італійської сторони звернуться з подібним предложенням до австрійських економічних кругів.

Рим. (ПАТ.) Стефані. Відносно конференції, котра відбулася між міністром скарбу Паратором і делеґатом австрійської републики Шіллером, „Трібуна" пише, що конференція не має обовязуючого характеру, бо Італія не хоче і не може рішитися оконечно щодо пропозиції митної і монетарної унії з Австрією, поки не скристалізуються висліди нарад Ради С. Народів, котра займеться розгляненням справи Австрії. Італійське правительство думає в цій справі ділати в повному порозумінню зі союзниками.

Справа принаття Мадярщини до Союза Народів.

Прага (ПАТ.) „Пр. Тгт." пише, що в інтервю з чеським журналістом мін. загр. справ Юґославії Нінчіч заявив м. и., що в справі прийняття Мадярщини до Союза Народів на конференції малої антанти в Празі не вапало оконечне рішення. Головним услівям прийняття Мадярщини до С. Народів було би повне виконання Мадярщиною тріянонського договору.

Проти проєкту Кокса.

Віденьь. (ПАТ). „Н. Вр. Абт." доносить з Риму, що в тамошніх міродатніх кругах майже одноголосно відкидають проєкт Кокса, згідно з яким Гувер мав би рішати про висоту сум, які має платити Німеччина.

Маневри совітської фльоти.

Риґа. (ПАТ). Маневри совітської ескадри з фінськом заливі викликали велике занепокоєння серед набережного населення. Кілька ґранатів упало на фінляндську територію.

Наради репар. комісії.

Париж. (ПАТ.) Делеґати репараційної комісії почали вчера пополуд. наново офіціяльні наради.

Конференція між Чехословаччиною й Юґославією.

Віденьь. (ПАТ.) „Н. Вр. Абт." містить звідомлення „Фос. Цтг." з Білгороду, що військова конвенція між Чехословаччиною й Югославією предвиджує несення взаїмної помочі в разі спроби перевороту в одній з цих держав.

РІЖНІ ВІСТИ.

Зїзд соц.-демократів на Підкарпатській Україні.

З Ужгорода доносять, що з початком вересня відбудеться там зїзд соціяльно-демократичної партії Підкарпатської України. По донесенням деяких часописів, на зїзді буде вирішена кооперація із соціяльними демократами Чехословаччини. За тим заявляється в останніх часах м. и. соц.-демократичний орган „Вперед".

Похорони Колінса.

Пат. доносить з Дебліна: Похорони Колінса відбулись 28 ц. м. в присутности представників уряду, влади і широких кругів громадянства. В цілій Ірляндії відправлювано жалібні богослуження.

Комісія для справ безробіття.

„Н. фр. Пр." доносить з Льондону, що Л. Джордж негайно після повороту з Чекірс, скличе парляментарну комісію для безробіття а це з огляду на недалеку зиму.

Л. Джордж на добродійні цілі.

Л' Евр доносить, що Льойд Джордж призначив весь гонорар за свої спомини у висоті 90.000 фунтів стерл. на добродійні цілі.

Конґрес міжпарляментарної унії у Відні.

У Відні відбулося 28 ц. м. о год. 10 рано в будинку парляменту святочне отворення XX конґресу міжпарляментарної унії. Засідання отворив бар. Теодор Адельсвірт в заступництві недужого льорда Гердаля і предложив вибрати президентом лідера австрійської групи д-ра Матая. Внесення прийнято. Д-р Матай виступив в своїй промові проти засади конкуренції, попираючи натомість засаду співпраці. Голендерський делеґат д-р Треуб виголосив з черги реферат про господарські і фінансові питання. Підчас цеї промови роздано зібраним брошуру у французькій, англійській і німецькій мовах п. н.: „Псевдопарляментарна військова диктатура на Угорщині, підписана провідниками мадярської листопадової революції". Президент конґресу д-р Матай видав заборону поширювати згадані брошури, яких зміст є спрямований проти мадярського уряду, а поліція загрозила арештованням осіб, що старалися би їх поширювати.

Довколя австрійського питання.

Австрійське питання не сходить в останніх днях зі сторінок італійської преси, яка домагається одноголосно помочі для Австрії. І так пише „Мессаджеро": Італія бажає собі удержати самостійність Австрії і буде домагатися на найблизчому повному засіданню Союзу Народів, щоби Европа допомогла

НОВИНКИ.

— Відновлення „ДІЛА". З нашими шан. передплатниками, читачами і цілою громадою ділимося радісною вісткою, що від завтрішнього дня буде відновлене видавництво щоденника „Діло". Зовсім природно, що тим самим буде припинене видавництво „Громадського Вістника". Після довгого протягу часу, в якому ми старалися заступити „Діло" видаванням „Громадської Думки", „Української Думки", „Українського Вістника" і вкінці „Громадського Вістника", — отсе знову вертаємо до старого органу, довкола котрого єдналися всі свідомі національно-громадські чинники соборної України. — З огляду на зріст дорожнечі, коштів друку, паперу і инших видатків, місячна передплата на „Діло" виносить 2000 мп., а поодинокий примірник 80 мп. Якщо дорожнеча буде дальше змагатися, зовсім природно і ми будемо приневолені піднести передплату.

— **Похід на українську школу.** У Львові істнує український учительський семінар, званий урядово „коедукаційні семінарійні курси". При сій школі є також школа вправ з хлопячими і дівочими відділами. Семінар находиться при вул. Набєляка, в приватній камяниці, яка до сього цілковито не надається. Заходами ріжних осіб, що інтересуються справою українського шкільництва мали теперішні шкільні власти перенести семинар і школу вправ до частини будинку українського духовного семинара (від вул. Сикстуської), зареквірованої польськими військовими властями. За два дні зачинається новий шкільний рік, а польські військові власти не хотять віддати будинку — „відступають" тільки кілька саль на дівочу школу вправ. З цього вийшла би така аномалія: семинар находився би при вул. Набєляка, а школа вправ при вул. Сикстуській, віддалений о 20—30 минут ходу. Значить на одну годину мусілаб ціла кляса відбути таку велику дорогу там і назад. Наслідком браку поміщення наука в семинари і в школі вправ має відбуватися рано і пополудни. Тим обтяжено би дуже учителів і учеників, які половину вільного часу мусіли віддати на непотрібне мандрування по місті. Кромі цього кураторія не хоче згодитися на отворення третього відділу на І. році семинара, хоч в тій справі Дирекція семинара зарядила вписи до цього відділу і приймила на І. рік около 100 учениць. Тепер каже кураторія вибрати з тих 100 учениць 40, а прочих усунути. А всі вони здали перед феріями з добрим успіхом вступний іспит! До українського семинара зголосилося около 300 кандидатів на матуру. З того числа кураторія вибрала около 180, яким позволила здавати матуру в згаданім заведенню, а прочих кандидатів призначила до ріжних польських семинарів на провінції. Усі кандидати приготовлялися до матури в українській мові, а тепер кураторія каже їм здавати в польській школі. Ціль такого зарядження аж надто ясна. — Ці факти, які подають нам родичі покривджених, ілюструють наглядно відносини, серед яких живоtіє тепер українська школа під польською владою на передодні ославленої автономії.

— **Замах на станиславівського воєводу.** „Gazeta Codzienna" подає, що на станиславівського воєводу Юристовського виконано замах. Газета висловлює здивовання, чому влада і польська преса держить цей атентат в тайні.

— **Знов замах на поліцію.** „Gazeta Poranna" доносить, що дня 28. серпня кинено до постерунку поліції в Яворові дві ручні гранати, які експльодували з великою силою. Цілий будинок знищений. Один поліцай ранений в ногу, инші функціонарі не були тоді присутні в дома. Того самого дня вибухла пожежа в будинках графа Дембіцкого. „Gazeta Poranna" висказує думку, що замах і пожежа є ділом „політичней шайкі".

— **І ще один замах.** „Dziennik Ludowy" доносить: „В ночи дня 12. серпня нафтовий шиб в Космачи облито бензиною і підложено 2 динамітові набої. Нічні сторожі усунули динаміт і погасили огонь. В тім самім часі в державних лісах в Березовій Бані арештовано Михайла Шнейдра і Антона Кульбаку, які сюди зайшли з Чехословаччини. Вони признилися, що зорганізували „банду", яка мала на меті розоружити постерунки польської жандармерії, щоби викликати заворушення у Східній Галичині. Арештованих відставлено довязниці.

— **Пожежа.** В Дашаві коло Стрия 26. ц. м. згоріла велика стодола із збіжем в монастирі римо-католицьких о. Салезіянів.

— **Кольонізація.** В дрогичинському повіті приділено землю для здемобілізованого польського жовнира Людвика Корта і для инших легіонерів. Одної ночі невідомі особи підложили огонь під будинки кольоністів. Всі забудовання враз із зібраним збіжем та сіном згоріли до тла.

— **Атентат в Дулібах к. Стрия.** Зі Стрия нам пишуть: 23. серпня коло 9. год. вечером перед льокалем громадської ради в Дулібах явився невідомий чоловік і попросив одного парібка викликати начальника громади Гриня Корчака. Саме було по засіданню громадської ради. Начальник громади, який був на підпитку, не хотів вийти. Замісць нього вийшло двох господарів, що робили варту. Один з них — Кущак, подібний до начальника громади — остався, а другий поніс до середини картку від невідомого чоловіка. В міжчасі впав стріл і Кущак впав трупом. На картці було написано: „смерть зрадникам!" Пошукування поліції без успіху.

— **Огонь.** В Камінці струмиловій невідома рука спалила залізничий магазин. Цікаве є те, що того самого дня перетято водопроводи, щоби унеможливити гашення пожежі. В одному із сіл недалеко Камінки спалено будинки польських кольоністів. В одного Мазура згоріло 16 штук худоби.

— **Нові ревізії.** В неділю переводила львівська поліція нові ревізії. І так переведено строгу двогодинну ревізію (ювилейну бо вже 25-ту) у Івана Кухти, гімн. учит. та його товариша Івана Гладиловича ст. прав. Як звичайно нічого не найдено. А чого гляділа поліція вони мабуть до кінця світа не довідаються.

— **Розради.** Дня 2. вересня в салі Лисенка у Львові відбудеться перша вистава відновленої „Розради". Перша вистава ділиться на дві части: 1) частина концертова; 2) оперетка: „В чужій шкірі" Ігоркова-Ярославенка. Музичну часть проводить п. Ол. Шлапаківна.

— **Комуністи і їх сила.** Зі звіту Третього Інтернаціоналу виходить, що в 49 державах, у яких має вплив Третий Інтернаціонал, істнує 111 комуністичних щоденників і 87 періодичних журналів. Найбогатшою є комуністична преса в Чехословаччині (56 газет), дальше слідує Франція (51), Німеччина (45), Болгарія (45). В Польщі істнує один комуністичний орган і то нелегальний. Статистика подає, що загальне число комуністів у світі виносить 2,805.795.

— **Віденський університет** мав в останньому півроці 9.858 слухачів. Більшість з них чужинці.

— **Гречанінов в Празі.** Дня 9. вересня відбудеться в Празі концерт, на якім будуть виконані твори відомого російського модерного композитора Гречанінова. В концерті візьме участь сам композитор. Виконання части програми поручено студентському хорови під управою Гречаннікова.

— **Гринько Росс гуляє.** Відомий ватажок опришків в Бобреччині Гринько Росс напав недавно із своєю бандою на помешкання Гіполіта Наталовича в Ходорові, але поліції удалося унеможливити виконання рабунку.

— **Німці направляють большевицькі кораблі.** Совітський корабель „Адмірал Макаров" на днях причалив до Штедтенатіна, де мається відбути його направа.

— **Міжнародній конкурс телеграфістів.** В Берліні закінчився міжнародній конкурс телеграфістів на скорість передачі депеш. Першу премію дістала австрійська телеграфістка, яка на протязі одної години надала телеграфічно 2.888 слів. Всіх нагород було 72, з чого 30 дістали самі Німці.

— **Паперові гроші в Австрії.** З В дня доносять, що число паперових грошей в Австрії виносить тепер 813 міліярдів корон.

— **Сирі шкіри** з кун, видер, тхорів, заяців і т. п. продавайте лишень Українській фірмі Петра Карпяка Львів Куркова 11а. 332 2—10.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 30. серпня: американські доляри 8500—8570, одинки і двійки 8400 — 8500, канад. доляри 8350—8400, одинки і двійки 8250—9300, нім. марки 6·70 — 6·60, сотки 6·00—6·20, дрібні 7·00— 7·10, леї 56·00—58·00, дрібні 55·00-56·00, чеські корони 280·00—290·00, дрібні 270·00 до 280·00, рублі 5-сотки 140—150, сотки 140—150 25-рубл. 140—145, франц. франки 780 — 800, фунти штерлін. 33.000 — 34.000, швайц. франки 1.500·00 — 1.600·00 Золото: 20-кор. 31.500—32.000, 20-фр. 30.000—30.500, 20-марківки 33·000 — 34·000, 10-рубл. 39.000 — 40.000. — Срібло: Австр. корони 650 — 670, фльорени 1650 — 1700, рублі 2500—2550. Австр. тисячки новійшої емісії 600—650, старшої емісії 1600—1650, сотки новійшої емісії 600·—650·, стар. емісії 1600·00 — 1650·00, 50 - коронівки 35·00—45·00, 20-коронівки 24—28, 10-коронівки 10—14, 1-ки і 2-ки 0·40—0·50, цар. 10-ки рубл. 1·25—135·00, решта дрібних 0·70 — 0.80 думські тисячки 20·00—30·00, думська 250-рубл. 15.00 до 22·00, карбованці 1·00—2·80, гривни 4·00—8·00, фунти шт. 30·000 — 31·000, дол. 5.850—5.950. 5-кор. 3850—3900, копійки 12·00—13·00, амер. доляри 7500—7600, половинки і чвертки 5.600—5.700, кан. дол. 6.400—6.500, дрібні 5.400—5.450, леї 740—750.

На поміч ремісничій молоді.

Будучність українського ремісничого стану, сеї основи нашого міщанства, залежить в першу чергу від виховання ремісничої молоді. Сю важну потребу старається хоч би частинно заспокоїти Товариство „Українська Ремісничо-промислова Бурса" у Львові, яка вже від 24 літ скріпляє наш ремісничий стан що раз новими, свідомими одиницями.

В передвоєнним часі поважним жерелом доходів Бурси були державні і краєві субвенції. Тепер Товариство з них не користає і всі видатки покриває жертвами нашого громадянства. Та наслідком валютових і апровізаційних відносин розходи перевисшають доходи о сотки тисяч в мп. місячно так, що Товариство опинилося у важкім фінансовім положенню. А треба знати, що Бурса дає в сім році приміщення 32 питомцям термінаторам і то або безплатно або за невеликою доплатою.

Доля Бурси в руках громадянства, яке повинно як слід зрозуміти, що нам не вільно прибуваючу з сіл нашу молодіж на науку ремесла до Львова, лишати без національної і матеріяльної опіки, як що не має вона пропасти в ворожім таборі.

Три четвертини з кількасот українських ремісничих термінаторів у Львові — се наша сільська молодіж, переважно воєнні сироти, які так дуже потребують помочи громадянства, а Бурса тимчасом при своїх фінансових засобах в силі дати приміщення ледви 32 питомцям.

Тож звертаємося до Українського Громадянства у Львові і в краю з закликом прийти Бурсі з безпроволочною допомогою та вступати громадно в члени Товариства.

Річна вкладка виносить 1.000 мп., вписове 100 мп. Вкладки і жертви пересилати до Краєвого Товариства кредитового у Львові, вул. Домініканська ч. 11. на вкладкову книжочку ч. 211. із зазначенням цілі посилки. Всякі письма для Бурси слати на руки Голови Товариства, о. сов. Евзебія Бачинського у Львові, пл. св. Юра ч. 5.

За Раду Товариства:

о. Евзебій Бачинський, голова. *Д-р Степан Біляк* секретар.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союзу Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

ЖЕРТВИ

Пресвітно - організаційний фонд Тов-а „Просвіта".

350) Осип Утриско в Комарні 1000 кличе: Марійку Пеленську, Олю Сенютівну і Марусю Ліщинську — усіх в Комарні, 351) Василь Задорожний в Козівці 1000 кличе: о. А. Онуферка в Козівці, Місю Свистунівну в Сороцьку і М. Боднарівну в Зарваниці, 352) о. Аркадій Гуглевич в Білім 1000 кличе: о. Б. Охримовича в Голобутові, о. І. Клюфаса в Лежахові і о. М. Яновича в Хотині, 353) о. Волод. Сухий в Болехові 1000 кличе: о. А. Галанчука, В. Сімкова, Степана Дригинича і Івана Ормезовського — всіх з Болехові, 354) Степан Гайдучок у Львові 1000, 355) Волод. Парандовський у Львові 1000, 356) Олекса Панас у Львові 1000, 357) Яків Хомин в Мельничу 1000 кличе Лесю Рудницьку в Чертіжи, Романа Шенкірика в Жураві о Михайла Пирога з Рогатина, 358) Кирило Тенюх в Мельничу 500 кличе: Олену Кричківну в Надієві, Осипа Вацівського і Соню Онишківну в Стрию, 359) о. Михайло Кравчук в Вондиках 1000 кличе: Стефанію Донаревичеву, о. Константина Донаровича в Бориничах і Мих. Винника в Довгій войнилівській, 360) Роман Левицький в Бориславі 1000 кличе: Антона Максимовича і Харкевича в Бориславі, 361) Юрій Дудрович в Бурштині 2000, 362) Читальня „Просвіта" в Лагодові 10.000 кличе: читальні „Просвіта" в Погорілцях і Перемишлянах і Аматорський Кружок в Коросні, 363) Андрій Попелюх в Видинові 1000 кличе: о. Максимовича Прокопа в Медусі, К. Федоракова в Видинові і Одарку Стрільчик в Стрільчу, 364) Читальня „Просвіта" в Циганах 1000 кличе: читальні „Просвіта" в Бурдяківцях, Іванкові і Жилинцях, 365) Др Андрій Лунів в Борщові 1000, 366) Госп.-спож. Спілка „Воля" в Берлогах 1000, 367) о. Александер Ніжинський 1000, 368) о. Іван Іванко в Гуснім вижнім 1000 кличе: о. Вас. Саноцького і о. Возняка парохів в станиславівській дієцезії і Александра Смішкевича в Медиці

369) о. Андрій Телеп в Рогізні 1000, 370) о. Григорій Панчишин в Гологорах 1000 кличе: о. д-ра Ст. Юрика в Золочеві, о. Базилевича в Берлині і о. Бачинського в Словіті, 371) Кооператива „Селянський „Труд“ Стецева 2000 кличе: Кооперативи в Рудольфові, Снятині і Волчківцях, 372) Аматорський кружок в Стецевій кличе: аматорські кружки в Русові, Карлові і Видинові. 373) о. Карло Федорович в Губичах 1000, 374) Волод. Сологуб в Яворові 1500, 375) Орест Козловський в Рогатині 500, 376) о. Степан Гарабач в Радимні 2000 кличе: о. Андрія Борисевича в Дрогоєві, о. д-ра Мих. Трохимчука в Радимні і о. Інокентія Рудавського в Сосниці, 377) Іван Гринчишин в Чорткові 1000 кличе: д-ра Волод. Електоровича в Чорткові, Миколу Хомина в Товстім і проф. Соневіцького Мих. в Чорткові, 378) Володимира Кошалкевич Перемишль 2000 кличе: Емануїла Проскурницького, Клима Фуяревича і Степана Гера — всіх в Перемишлі, 379) о. Сильвестер Калиневич в Буску 1000 кличе о. В. Сайкевича в Васючині, о. Евзебія Бачинського у Львові, М. Мриглодовичеву в Грабовій і Евгенію Білевичівну в Полоничній, 380) Читальня „Просвіта“ в Ришковій волі 1000 кличе: читальні „Просвіта“ в Олешичах і Ляшках довгих і о. Григорія Калимона в Горуцьку, 381) Читальня „Просвіта“ в Черниховцях 1000, 382) о. Іван Іванчук в Товстім 1000, 383) о. Мирослав Ріпецький в Лісках 1000 кличе: о. Юрія Ковшевича в Гільчу і о. Віктора Жука в Жужелі, 384) Іван Решетар в Кремпні 5000, 385) Мих. Кебузінський Бохня 1000 кличе: Йосифа Кебузінського в Стрию, Володимира Кебузінського в Тернополі і Антона Костишина у Львові, 386) інж. Богдан Ксьонжек в Бориславі 1000 кличе: інж. Мих. Безпалка і Яросл. Гаврилюка в Биткові, радн. Івана Комаринського в Ґушті, 387) о. Теодор Пиндус 1000 кличе: о. Ад. Зафійовського в Бродах, о. В. Левицького в Луці і о. П. Петрицю в Тоці, 388) о. декан Григорій Дурделла в Хотимири 2000 кличе: Мих., Йону Федора Понун, Івана Юзика і Онуфрія Жолобового в Жабокруках, 389) о. Омелян Лушпинський в Чагрові 1000, 390) о. Є. Мацелюх Зарубинці 1000 кличе: о. Івана Гнатова в Іванчанах, о. Ал. Задорожного в Плаучі о. Филимона Побігушку в Золочеві, 391) о. Фр. Згорлякевич в Хревті 1000, 392) о. Володимир Клюк в Дошниці 1000 кличе: о. Петра Каламунецького в Святковій, Йосифу Чайківську в Перегримці і о. Івана Федевича в Турці, 393) о. М. Турчинський в Новім місті 1000 кличе: о. Мих. Величка в Вязовиці, Анівію Повхову в Трійчицях і Ольгу Миликівну в Вірку.

Рідна Школ :

На „Рідну Школу“ зложили Вп. громадяне: о. паро[illegible] Іван Ліщинський і Степан Макси[illegible]вич, дир. копалень з Борислава [illegible]рез д-ра М. Чубатого 25.000 мп. Іван Раста[illegible]цький нотар 7.400, Петро Звари[illegible] Канади 25.000 мп., одноднева зб[illegible]ка добровільних жертв, яка відбулася 19. ц. м. коло всіх церков у Львові, принесла 48.087 мп. Вп. Жертводавцям і Вп. Паням, що були ласкаві занятися збіркою коло церков складаємо [illegible]у подяку. — *Головна Управа У. П. Т.*

IX 1—1

Голодній Украї[illegible] .

С. Жабин, пов. Зборів: по 100 мп. зложили: Т. Левкун, О. Микитишин, О. Ратушний, П. Микитишин, В. Чорнописький, М. Марусин, П. Кульба. М. Банадиґа, В. Микитишин, В. Фрей, Г. Вольфріш, І. Джура, А. Довганик, М. Довганик, М. Царик, В. Медведик;

жертви в збіжу:

40 кг. жита М. Довгалик, 28 кг. ячменю М. Бойко, 25 кг. ячменю М. Богуславський, 25 кг. ячменю М. Медведик, 25 кг. жита Пікний, 16 кг. жита Царик, 15 кг. гороху і 15 кг. ячменю Микола і Іван Боднар, 12½ кг. жита Г. Музика, 12 кг. жита А. Долинний, 10 кг. ячменю Т. Фрей, 10 кг. ячменю Т. Фрей, 10 кг. гороху М. Мотрук, 10 кг. ячменю П. Коропецький, 10 кг. ячменю І. Пасічник, 12 кг. ячменю Г. Ткачук, 10 кг. жита Д. Микитишин, 10 кг. жита М. Медведик, 10 кг. жита Д. Глінський, 10 кг. гороху Михайлишин, 10 кг. ячменю І. Вербовський, 9 кг. жита Г. Михайлишин, 6 кг. жита О. Фрей, по 5 кг. жита: О. Банадиґа, П. Чорнописький, М. Микитишин, М. Марусин, по 5 кг. ячменю: М. Богуславський, М. Микитишин, М. Фрей, 4 кг. жита Завадовський П., по 3 кг. жита: М. Долинний, І. Юзьвак, С. Чорнописький, по 2 кг. жита: Х. Богуславський, А. Карабин.

м. Жовква (через о. Бараника Сев. Ч. Св. В. В.): 20.000 монастир ОО. Василіян, 5.000 д-р Король М., 4.000 Кантор П., 3.300 Морох С. по 3.000: Муцовський А., Руханський А., по 2.000 Бедрикевич Д., Голінка Анна, Закус І., Михайлишин О., Царик М.. Завадка С., читальня „Просвіти“, Зубик Г., 1.500 Пеленська М., Фуртак. П., 1.400 Фуртак А., по 1.300 Мостенець М., Касараб П., по 1.000 Панчишин І. Панчишин Т., Сінгалевич І., Бліхарська А., Осташевський С., Дзюпінський А., Зидлик С., Згвада М., Сало К., Панчишин Ю., Рачинський І., Галапалац В., Козакова К., Стецик П., Сидон, Горбач А., Змий П., Рудникова М.. Курій Т., Рудник С., Бурак Л., Сорока І., Татомир Т., Левіцька Т., Маєрова З., Рачинський Т., Малиновська М., Баран І., Козакевич З., Кулевець П., Принада Т., Бліхарський І., Гуссакова Е., Саджениця А., Чарнецький А., Хмелик М., 600 Бичівна М., по 500 Н. Н., Романчак А., Пирська М., Жук Р., Масюк Е.. Хамхіль К., Ґаргіль А., Хавунка М., Хмелик Н., Завадка П., Скибіцька А., Головнич А., Гезак Ю., Завадка Т., Панчишин М.. Курій І., Курій П., Малькевич М., Грабець Магдалина, Борецкевич І., по 400 Фуртак І., Касараб Л., по 300 о. шамб. Погорецький О., Юркевич З., Гель П., Фуртак І., Блащук Т., Чучун М., по 200 Замостовська А., Душеньчук М., Левицький В., Рачинський А., Голінка М., Ґальо С., Куликовець М., Сікорська Ю., Марко І., по 100 Сяркевич А., Куликовець К., Кочут К., Петраль М., Чурій А., Сало В., Бруxаль П., три золоті перстені: п. Василь і Броніслава Світії.

Жовква-повіт: (через о. Бараника Сев. Ч.С.В.В.) 126.400 с. Зіболки (через о. дек. Пастернака І. за продане збіже), 15.881 + 367 кг. збіжа с. Двірці, 14.335 + 1620 кг. с. Желдець, с. Сулимів: 7.615 школярі 2-кл. школи, 3.000 Палайда П., 2.385 Шерстиль І. учит., с. Оплітна: 1.600 Груба М., по 1000: Купецький П., Левко В, Рогуля А., 500 Пущинська П., 350 Купецький А., по 200: Гук І., Панас І., Мілян М., Пущинська А., по 100: Білецький І., Тепета В., по 60: Пущинський С., Великий Я., с. Могиляни 3.500 Рибакова С. учит. с. Воля височька: 1.500 Лісович М., 1.000 Сало А., 500 Маканський О., 200 Беднарська М., 100 Н. Н. 25 кг. збіжа Беднарська М., 10 Безпалко М, с. Кошелів: 3.000 п. Баргерівна. с. Вязова: 600 Шеремета А., по 500 Горбань М., Катор О., Павлів І., Сенчук А., 140 Н. Н. 100 Сало М., — 2.800 850 кг. збіжа с. Скварява стара і Скварява нова 2.500 845 кг. збіжа с. Бутини. 2.000 с. Замочок. 2.000 с. Липина: 1.000 Завадка П., 400 Куликовець А., 300 Мандзій А., 200 Савка К., 1.850 мп. і 495 кг. збіжа с. Пристань. с. Блищиводи: по 500 Пелех М., Пастернак М.. Панчишин С., 140 Ковак Н. с. Янівка: 600 Бадь А., 500 Яворська Я., 300 Сидорко Е. с. Сопошин: 1.100 Пазник М., с. Пили: 1.000 Мачиха К., 1.210 кг. збіжа с. Любеля. Разом Жовква з повітом 319.016 мп., 3 зол. перстені і 5.419 кг. зерна.

С. Незнанів через о. Гаруха П.: 7.330 збірка в церкві, по 2000: о. Гарух П. з родиною, Ганок А., по 1000 Лоташинський М., Василик Н., 700 Кушинська М., по 500 Ганок І., Білик М., Семчишин М., Семчишин Мик., 260 Дмитраш М., по 100 Ганок В., Степанюк Є., Прочі нище 100 мп., разом 16.840.

ОПОВІСТКИ.

Додаткові вступні іспити до кл. I.—IV. в дівочій ґімназії УПТ. в Станиславові відбудуться 1 і 2 вересня 1922. Шкільний рік розпічнеться 1. вересня. — Управа. 464 3—3

Українська Торговельна Школа в Станиславові. Вписи до двохклясової торговельної школи Філії Тов. а „Просвіта“ в Станиславові відбудуться дня 31. VIII. і 1. IX. 1922. від год. 4—6 по пол. Вступні іспити дня 2. IX. Услівя приняття: Укінчених 14 літ. свідоцтво третої кляси ґімназ. або виділової або вступний іспит. — *Управа.* 433 3 3

Вписи до дівочої школи вправ при українських держ. коед. курсах сем. відбудуться в днях 29., 30. і 31. серпня с. р. в годинах від 9—12 рано і 3—5 по полудни в льокалі школи при вул. Сикстуській 41., I. поверх (духовна Сем.). — Шкільний рік починається 1. вересня богослуженням о год. 8. в церкві духовної Сем. вул. Коперника. 477 2—2

З приводу вінчання п. Емілії Вісьньовської з п. Володимиром Афтанасом, яке відбулося в Хирові дня 6. серпня с. р. вібрано серед гостей 6.000 мп. на добродійні цілі. — Доужки. 510 1—1

Автора „По Землі“ проситься подати свою адресу до Редакції „Літ-Наук. Вістника“. 512 1—1

Важне для семинаристок! З причини звинення одної паралельки в держ. семинарії у Львові, оказується потреба отвирання нових приватних семінарій. СС. Василіянки отвирають тому I. рік дівочої семінарії в своїй домівці при вул. Потоцького ч. 95. Науку будуть вести самі фахові сили. Оплата можливо найнища. Вписи дня 1.—3. вересня.

Вписи до семиклясової всенародньої школи СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95. відбудуться в днях 29., 30. і 31. серпня с. р. рано і по полудни, в канцелярії школи. 504 1—2

Замісць ґратуляційної телеграми з приводу вінчання п-ни Олі Войтович-вної з п. д-ром Романом Мировочом в Перемишлі зложив д-р О. Тисовський 2000 мп. на Рідну Школу. 503 1—1

ГОРОДЕНКА. Загальні Збори Учительської Кооперативи відбудуться дня 1. IX. с. р. о год. 2. по пол. Взивається всіх Товаришів(ок) до участи. Виділ Відділу В. П. У. У. в Городенці. 498 1—1

Управа всенародньої семиклясової хлопячої і жіночої школи ім. Бориса Ґрінченка у Львові подає до відома, що додаткові вписи до всіх кляс будуть відбуватися в днях 30 і 31. серпня в годинах від 9—12 і від 4—6. Початок шк. року 1. вересня. 496 1—1

Лекції співу уділяє
ІРИНА РОЖАНКОВСЬКА
кождого дня від 3—6. Львів, Собіщин. 7. 490 1—3

Дрібні оголошення.

СКЛАД нот Романовича 11. бічна площі Академічної. Висилка на провінцію. 406 3—4

УЧЕНИКИ ПОЗІР! Коли Ви вертаєте з вакацій до Львова з назбираними лічничими зелами, то вступіть до відділу „Зілля“, Спілка українських Кооператив Галичини, при вул. Зіморовича ч. 20., бо там жде Вас сподівана користь. 474 3—4

ПРИЙМЕ 2 учеників з вищої ґімн. на мешкання, за спож. артикули і доплатою, учитель фах. школи. Близші пояснення подасть з чемности Жін. спілки „Труд“ Львів Ринок ч. 39. I. пов. 408 3-3

ВАЖНЕ для Пань і Панів! Приймаю жіночі і мужеські капелюхи до перефасоновання по найновішим віденським моделям в великім виборі. Для переїздних виконую в 24 год. — Фабрика капелюхів Й. Ґоттліба, Львів, пл. Стрілецька ч. 15. 513 1—3

ДЕРЕН в кождій кількости купує Й. А. Бачевскі. Знесіння. Зголошення в фабриці Знесіння біля Львова. 514 1—2

ПРАКТИЧНИЙ, найрадше з відзначаючим свідоцтвом інструктор, найде сейчас лекцію на цілий рік для чотирох учеників: одного пятої, одного третої. двох другої ґімназіяльної за винагородою півтора кірця жита місячно і удержання. — Уряд парохіяльний в Скалаті старім, п. Скалат. 505 1—2

ДВІ ПАННОЧКИ на мешкання з харчем або без — окремий покій — прийме урядничa родина. Львів, Лісна 6. Мриглоцький. 501 1—1

СВЯЩЕНИК пошукує станції для сина після умови. Ласкаві зголошення до портієра Народної Гостинниці дня 30. серпня по полудни і 31. цілий день. 500 1—2

ПОШУКУЄТЬСЯ інтеліґентної женщини, котра занялася би домашньою господаркою та доглядом двоїх малих дітей. Услівя після умови. Зголошення до 5. вересня 1922 до заряду школи в Крогульци п. Васильківці к. Гусятина. 1—1 497

СТАНЦІЮ з окремою комнатою дам для 3 учеників або учениць. Відомість в „Доставі“. 494 1—1

ЗА ХАРЧІ — СТАНЦІЇ, для хлопчика і панночки в околиці головної української ґімназії у Львові глядає Чеховичева Львів, вул. Гловинського 29, правий партер. 517 1—1

ПОШУКУЮ лекції з нищих кляс у Львові. Зголошення проситься слати на адресу п-ні Гуль, Львів вул. Понятовського ч. 8. партер 516 1—2

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ тов. „Народний Дім“ стов. зареєстр. з обмеж. пор. в Медиці відбудуться дня 10. вересня 1922 у власній салі з отсим порядком нарад: 1) Відкриття Зборів, 2) Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за рік 1914—1921. 3) Внесення контрольної комісії на приняття і затвердження рахунків і білянсу за роки 1914 по день 31. XII. 1921 і внесення на уділення Дирекції абсолюторії з діяльности і рахунків по 1921 р. 4) Внесення Дирекції в справі зміни статута. 5) Вибір Надзірної Ради. 6) Вибір Управи. — Початок Зборів о год. 4. по полудни. — Дирекція. 509 1—1

ПРИЙМЕ лекцію Сидорович — Ушня п. Сасів. 508 1—3

ПРИЙМАЄТЬСЯ інтеліґентні панни з середних шкіл на станцію. Зголошення у портієрки, вул. Здрова 9. 511 1—3

АКАДЕМІК вправний інструктор пошукує лекції з нищих ґімн. або виділових кляс на п. в. або цілий рік. Зголошення до Адміністрації „Гром. Вістн.“ під „Вправний інструктор“. 506 1—1

АДВОКАТ Д-р ЧОРНЕНКО в Солотвині пошукує сейчас рутинованого концiпієнта. 405 3—5

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гиблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружляки, Вінди, Трансмісії, Паси поручає „Пільот“, Львів Баторого 4. 12776) 0—30

ВПРАВНИЙ солідний інструктор відзначаючий матурист пошукує лише у Львові лекцій з обсягу всіх кляс ґімн. — Зголошення до Адміністрації під „Фільозоф“. 450 2—2

ІНСТРУКТОР потрібний до 4. хлопців II, III, IV і V. кл. ґімн. Зголошення з поданням умовий слати до о. Ґуглевича, пароха в Білім п. Дунаїв. 463 2—2

28 ЛІТНИЙ МУЩИНА з універ. студіями, бажав би пізнати в матримоніяльних цілях панночку від 17—27 літ або вдову, котра мала би більше сільське господарство або яке инше майно. Фотоґрафія пожадана. Зголошення до Адміністрації під „Соловейко“. 486 2—4

ПРИЙМУ на мешкання двох або трьох учеників з нищих кляс ґімн. за харчі. Легкий, Львів, Шептицьких 25. I. пов. ґанок на право між 3—4. 483 2—2

СЕМИНАРІЯЛЬНА АБІТУРІЄНТКА пошукує лекції до дітий з народних шкіл. Може приняти посаду на цілий рік. Ласкаві зголошення з поданням условин слати на адресу: Петро Мороз, проф. ґімн. Озірна п. Іосо. 427 3—3

Вже вийшов з друку: Учебник Ґеометрії для I., II., III. класи середних шкіл проф. Ів. Ситницького

ГОЛОВНИЙ СКЛАД:
УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ
479 **ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 22.** 2—2

ВЗУТТЯ

вибагливе і звичайне, заграничне і краєве по найдешевших цінах — гурт. і детайльно до набуття у фірми:
А. Круман і Б. Фрухтер
Львів, РИНОК Ч. 29, в пасажі Андролього
473 2-16

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА
Львів, вул. Сикстуська, 17.,
без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже **приступній ціні.** — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.
417 6—10

СПЕЦІЯЛІСТ СКІРНИХ І ВЕНЕР. НЕДУГ
Д-р Н. Ґольдштайн
б. елев від. і берл. клінік ординує для жінок 10—12, для мущин 2—5 **ЛЬВІВ, вул. КРАШЕВСЬКОГО 3.**
155 13—16

ЛІКАР
Др. ІВАН ЛИПА
ординує 462 2—2
у Винниках коло Львова.

Важне для Американців.

50 морґів глибокого чорнозему о високій господ. культурі в околиці Чорткова — близько залізниці з новими будинками, хата з 4 убікаціями, стайня на 14 штук, хлів, курник, бляхою крита стодола. Зголошення М. Сайовський, Чортків, Народний Дім.
491 1—4

Репараційний варстат

фортепянів, пянін, гармоній, орґанів, самограючих, автоматичних, пружинових і вагових інструментів найріжнороднійших фірм, також їх строєння відсвіжування, доповнення всяких бракуючих частий як рівнож найріжнороднійші струни в цілих натягах або детайльно поручає
Жигмонт Боровський
Станиславів вул. Романовського ч. 7.
466 2—3

СУКНА на покриття футер. — ВОВНИ і КАМГАРИ на мужеські одяги. — Костюмові матеріяли. **ПЛЮШІ** і **ВЕЛЮРИ** на жіночі плащі. Цайги, полотно, всипи та инші блаватні і суконні товари поручає по конкуренційних цінах фірма
324 2—6
Й. ЦВЕРДЛІНҐ і А. В. ЕННЕР
ЛЬВІВ, РИНОК 44.
Позір! на фірму і ч. дому.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Каси зачетної „ВЗАІМНА ПОМІЧ“ стов. Зареєстр. з необмеженою порукою в Топорові відбудуться дня 14. вересня 1922 о год. 10. пер. полуднем в домі п. Клима Чучмана з слідуючим порядком:

1. Отворення зборів.
2. Відчитання протоколу з послідних загальних зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за рр. 1914—1921.
4. Звіт контрольної комісії з внеском на уділення Дирекції абсолюторії і предложення білянсів до затвердження.
5. Вибір 7 членів Надзірної Ради.
6. Вибір 3 членів управи і 2-ох заступників.
8. Внески і запити.

На случай браку комплету відбудуться другі Загальні збори тогож дня о год. 11. перед полуднем в тім самім домі і з тим самим порядком при довільнім числі членів.

Замкнення рахунків є виложені в домі п. Клима Чучмана до перегляду членів.

Топорів, дня 20. серпня 1922.
472 3—3 НАДЗІРНА РАДА.

Найбільше люблений і найбільше поширений часопис
для дітей і молоді
„Наш Приятель“
повинен бути в руках кождої української дитини.
Піврічна передплата 240 мп. (6 чеських кор. 30 центів).
Адреса Редакції і Адміністрації:
Львів, вул. Коперника 36.
Замовлення в Америці: Orphange Book Store, 832 N. 7-th Str. Philadelphia, Pa.
507 1—6

ТАПЕТИ в наибільшім виборі — — —
ЦЕРАТИ відпасовані і на метри, — —
фіранки, портієри, хідники, дивани, лінолеум, капи на ліжка, обруси, меблеві матерії, сінники росгарові, матераци і т. п.
Е. КІЧАПЕС і А. МАРҐУЛІЄС
246 **Львів, Сикстуська 18.** 6—8

Оголошення.
Загальні Збори
ТОВАРИСТВА
ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ“ в НОВІМ САНЧИ
відбудуться дня 8. вересня 1922. о 2-ій год. по полудни в комнаті власній, на котрі всіх членів за прошує

Виділ Товариства.

Новий Санч, 26. серпня 1922. 499 1-1

СІЧКАРНІ, МЛИНКИ до збіжа, **ВИТИСКАЧІ і ПРАСИ** до олію. **НАГРОБНІ ХРЕСТИ МЛИНАРСЬКІ УРЯДЖЕННЯ, НАСІКУВАННЯ ПИЛЬНИКІВ, ВІДЛИВИ ЗАЛІЗА і металю** після власних і надісланих моделів достарчає і поручая
ФАБРИКА МАШИН і ВІДЛИВАРНЯ
БРАТІВ БІСКУПСЬКИХ С. А.
2—6 **в КОЛОМИЇ.** 484
ЖАДАЙТЕ ЦІННИКІВ!
Заступник фірми: **Марко Фаєрштайн, Львів — Городецька 59.**

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ТОВ-А КРЕД.
„НАРОДНИЙ ДІМ“ в ЖОВКВІ
відбудуться 15. вересня 1922. о год. 2-ій на случай браку комплєту о 3-тій по пол. у власнім льокали в Жовкві з порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з попередних Зборів.
2) Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за літа 1918. до 1921.
3) Розділ зисків.
4) Вибір Надзірної Ради.
5) Внески і запити.

Білянс виложено в льокали Стовар.
492 1—3 *Надзірна Рада.*

Поцинковану ТЕШИНСЬКУ БЛЯХУ до криття дахів
продає по денних цінах
А. ОКПИШ і Ска
торг. пром. Спілка з обм. пор.
ЛЬВІВ, вул. Оссолінських 15. II. п.
294 6 6

---

15 прц. доходу на „Голодну Україну“.

Заходом Українського Товариства допомоги еміґрантам з Великої України появиться в скорім часі **Великий Календар-Альманах** на рік 1923.
при співучасти видатних сил Соборної України.
ОГОЛОШЕННЯ фірм, адреси лікарів, адвокатів, нотарів приймається тільки до 20. вересня с. р. Тому просимо поспішитися замовленнями.
ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: 1 сторінка 38.000 мп., 1/2 стор. 20.000 мп., 1/4 стор. 12 000 мп., 1/8 стор. 8.000 мп. Подання адреси 4.000 мп. — УВАГА: гроші вносяться з гори враз із замовленням. — На співробітництво в календарі дали згоду: п. п. Доцент Ун-та Евген Архипенко, Др. Степан Баран, проф. Леонід Білецький, Микола Вороний, Володимир Дорошенко, адв. Михайло Корчинський, Іван Липа, Д-р Ярослав Олесницький, інж. Юліян Павликовський, Володимир Самійленко. АДМІНІСТРАЦІЯ КАЛЄНДАРЯ, Львів, Ринок 43. I. п.

СОЮЗ УЧИТЕЛЬСЬКИХ СПІЛОК

у ЛЬВОВІ, при вул. Осолінських ч. 8. — має на складі:
шкільні друки, зошити, всі шкільні та рисункові прибори.
ДОСТАВА ТОВАРІВ ГУРТІВНО для Учительських Спілок в краю і для Окружних Відділів В. П. У. почтою і залізницею.
Всі шкільні підручники для народних шкіл.
Новий „БУКВАР“ М. Матвійчука, затверджений шкільними властями до шкільного вжитку, **на складі!**
495 1—2

Надзвичайні Загальні Збори
ТОВАРИСТВА
„Народний Дім“ в Чорткові
кооперативи з обм. порукою
відбудуться дня 14. вересня 1922. о год. 11 перед полуднем в льокали Товариства зі слідуючим денним порядком:

1) Відчитання протоколу з попер. Заг. Зборів.
2) Відчитання звіту ревізора.
3) Вибір Надзірної Ради.
Внески і запити.

Як що в означеній годині не збереться відповідне число членів Тов-а, Заг. Збори відбудуться о годині 11 30 без огляду на число членів.

НАДЗІРНА РАДА:
Д-р Видрак голова 493 1—1 **Н. Гринчишин** секретар.

САЛЬОН МОД
О. БЕРЕЖНИЦЬКА
Львів, вул. Пекарська 47/I.
поручає на осінний сезон готові дамські капелюхи. Принимає всякого рода перерібки.
469 2—3

:: Суконниця ::
476 Склад суконних товарів, 2—4
Львів, вул. Казимирівська ч. 16.
подає до загального відома. що має на своїм складі богатий вибір ріжнородних сукняних товарів так мужеських і жіночих та продає їх по дуже умірковаиих цінах.

ПОЗІР! Новововідкрита в Галичині **КООПЕРАТИВИ!**
Фабрика гребенів і рогових артикулів
„КЕРАС“ виробляє товари, що під зглядом якости стоять вище заграничних товарів і в порівнанню з заграничними цінами калькулюються значно дешевше з тої причини, що відпадає вартість цла і коштів транспорту.
Фабрика приймає замовлення лише **ГУРТОВНО.** Мета фабрики — задоволити під кождим зглядом своїх відборців. 336 5—10
Замовлення просимо надсилати до БЮРА ФАБРИКИ:
ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 75. — — — —
ВОЛЬ. КУРЦ і С-ка Фабрика гребенів і рогових артикулів — — — **„КЕРАС“.**

НИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і — — — білля. — — —
ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА **„ТРУД“** — **ЛЬВІВ,** — **Ринок ч. 39.**
XV 3—?

ЖУЖЛІ
(висівки) під будову і на підсипку в кождій скількости ваґоново доставляє
МЕВЕ ҐАЄВСКІ С-ка з обм. порукою - -
у Львові, вул. Малецького 7/II.
XX. 2—2

:СТАЛЬ: ЗНАРЯДНУ
у всіх вимірах
поручає зі складу
М. Керский
ТОРГОВЛЯ ЗАЛІЗОМ
ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША,
філія: Тернопіль, готель Пунчерта.
426 3—6

ЩЕ ДВА ДНІ т. є. від середи 30. до четверга 31. серпня ц. р. включно висвітлюють кінотеатри
КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА
великий сензаційно-циркову драму на 6 дій п. з.:
В ІМЕНИ ПРАВА
СЕРІЯ IV. американського архитвору **„ЦИРК КІНҐ“.**

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло“